

Kasvihuonekaasutaseet tutkimuksen painopisteenä

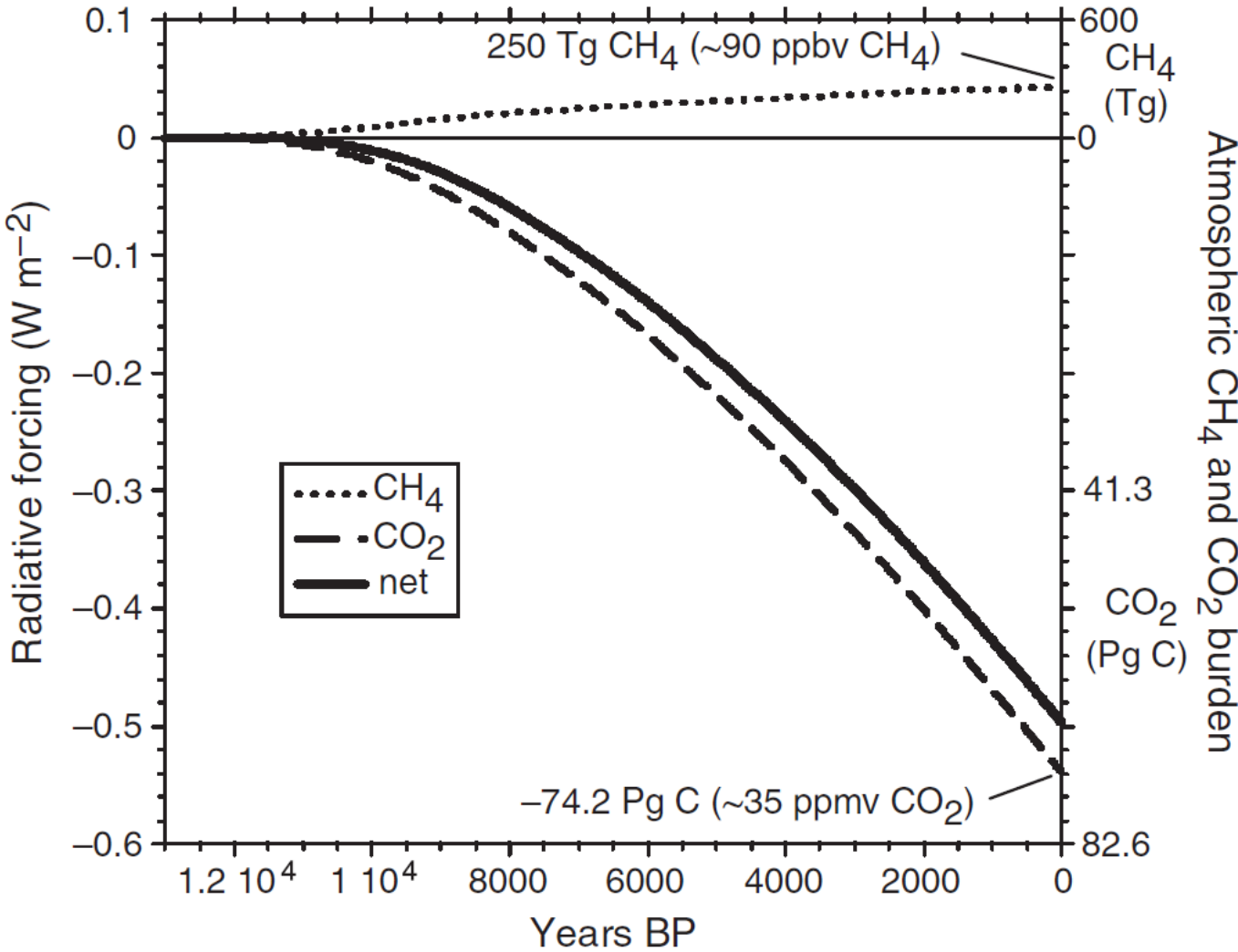
Paavo Ojanen 6.11.2015

Metsänparannussäätiön 60-vuotisjuhla

Taustaa

- Suomessa on metsäojitettuja soita n. 4,7 miljoonaa ha
  - merkittävä uusiutuvan raaka-aineen lähde
  - merkittävä osuus metsätalousmaasta, vajaat 20 %
- Puulla voi korvata ilmastolle haitallisempia raaka-aineita
  - metsätalous auttaa torjumaan ilmastonmuutosta
  - **MUTTA** auttaako turvemaiden ojitus torjumaan ilmastonmuutosta?
- Kuinka suuret ovat metsäojitettujen soiden kasvihuonekaasupäästöt?
- Tarvitseeko ja voiko asialle tehdä jotain?

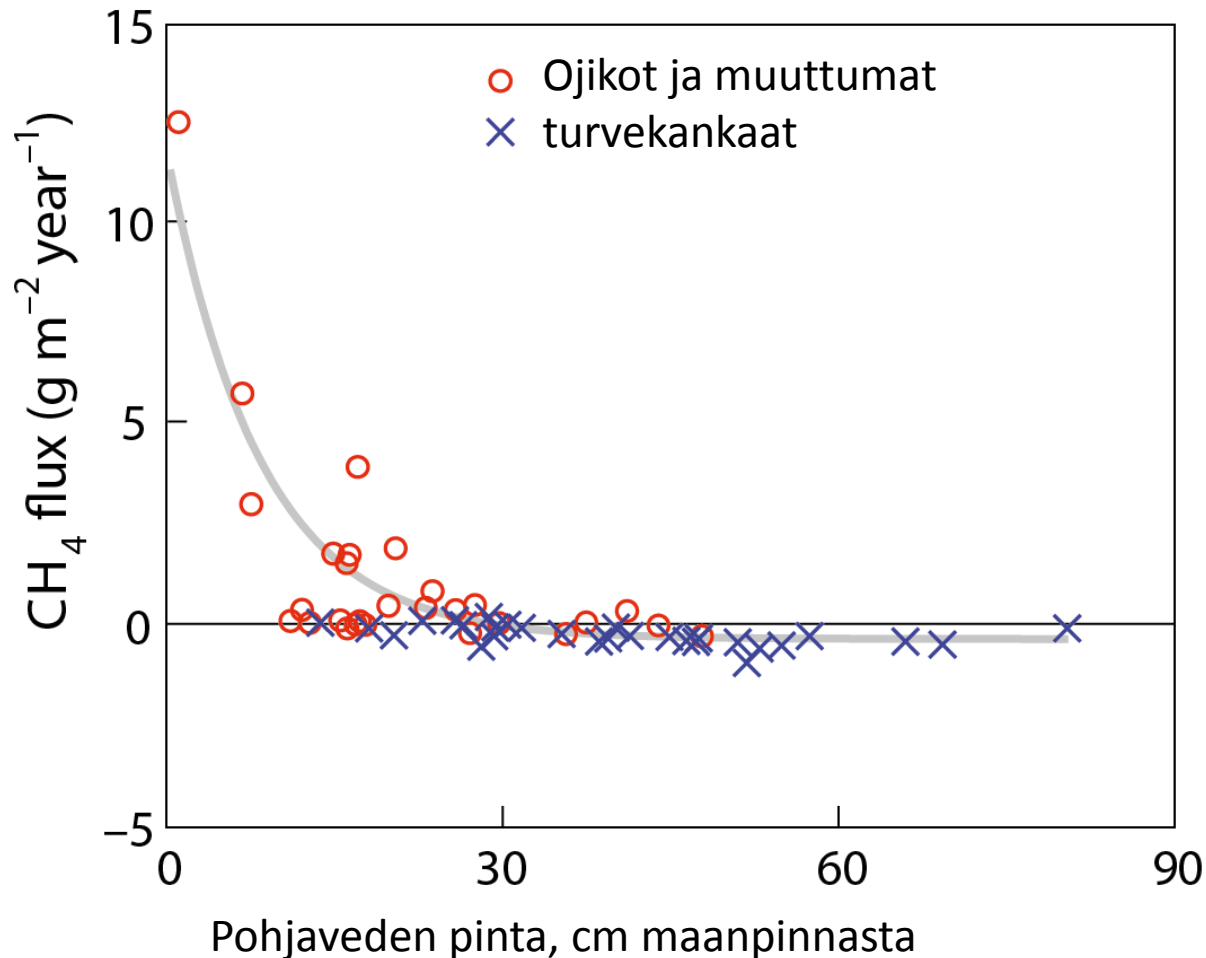
Luonnontilainen suo

- metaanin lähde
- hiilidioksidin nielu
- => pitkällä aikavälillä viilentää ilmasto

Fig. 4 Holocene radiative forcing (Wm^2) due to atmospheric perturbations in CH_4 concentration, CO_2 concentration, and both CH_4 and CO_2 (net) for the baseline flux trajectory shown in Fig. 2. Right axis shows atmospheric burden in TgCH_4 or $\text{PgCO}_2\text{-C}$.

Metsäojitettu suo, metaani

Päästön keskiarvo

○ $1,2 \pm 0,5$ g CH₄/m²/vuosi

× $-0,28 \pm 0,04$ g CH₄/m²/vuosi

Luonnontilainen suo

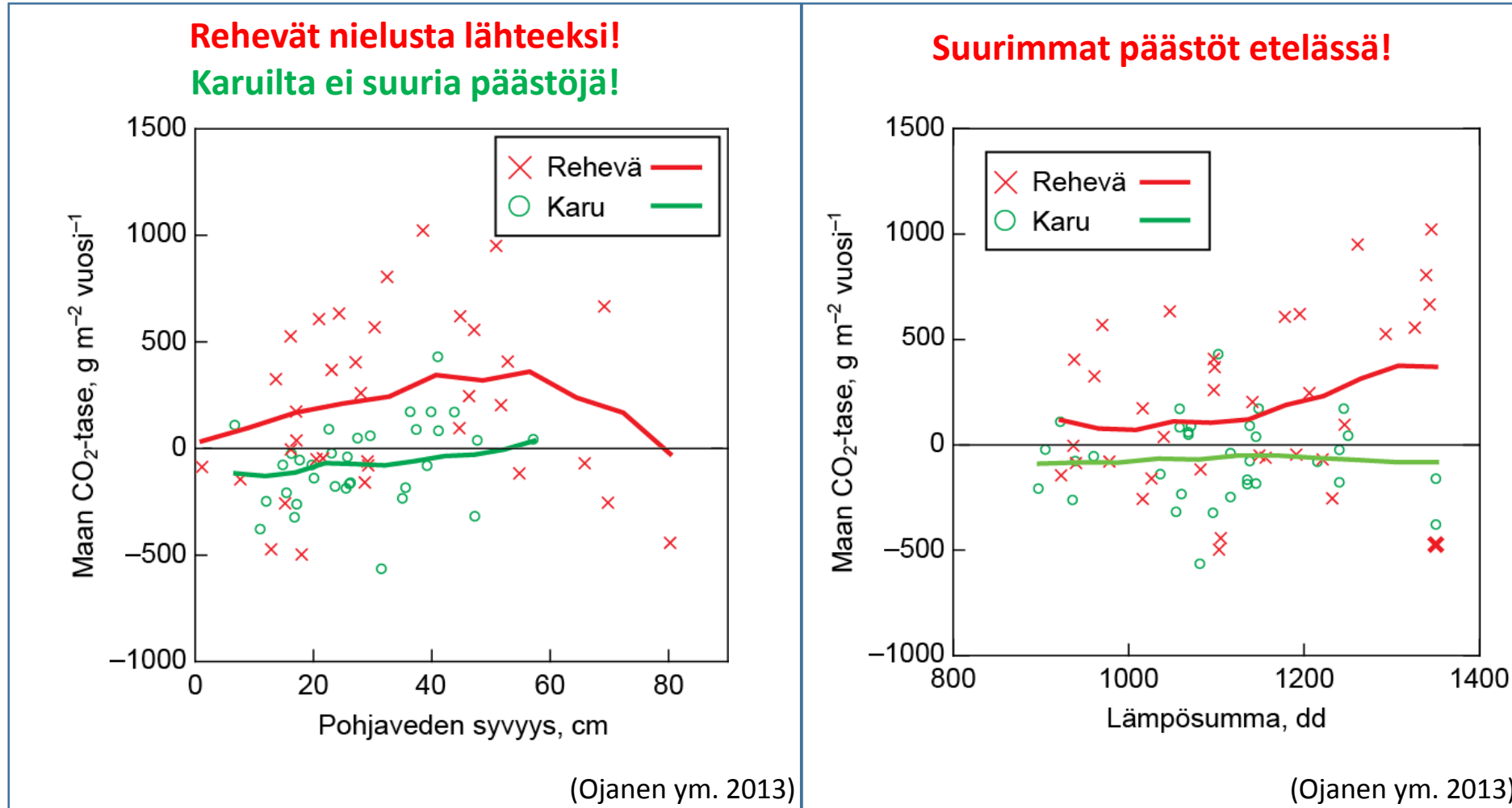
2–25 g CH₄/m²/vuosi

Ojitus vähentää päästöjä!

+ lähde = päästö

- nielu

Metsäojitettu suo, hiilidioksidi

Päästön keskiarvo

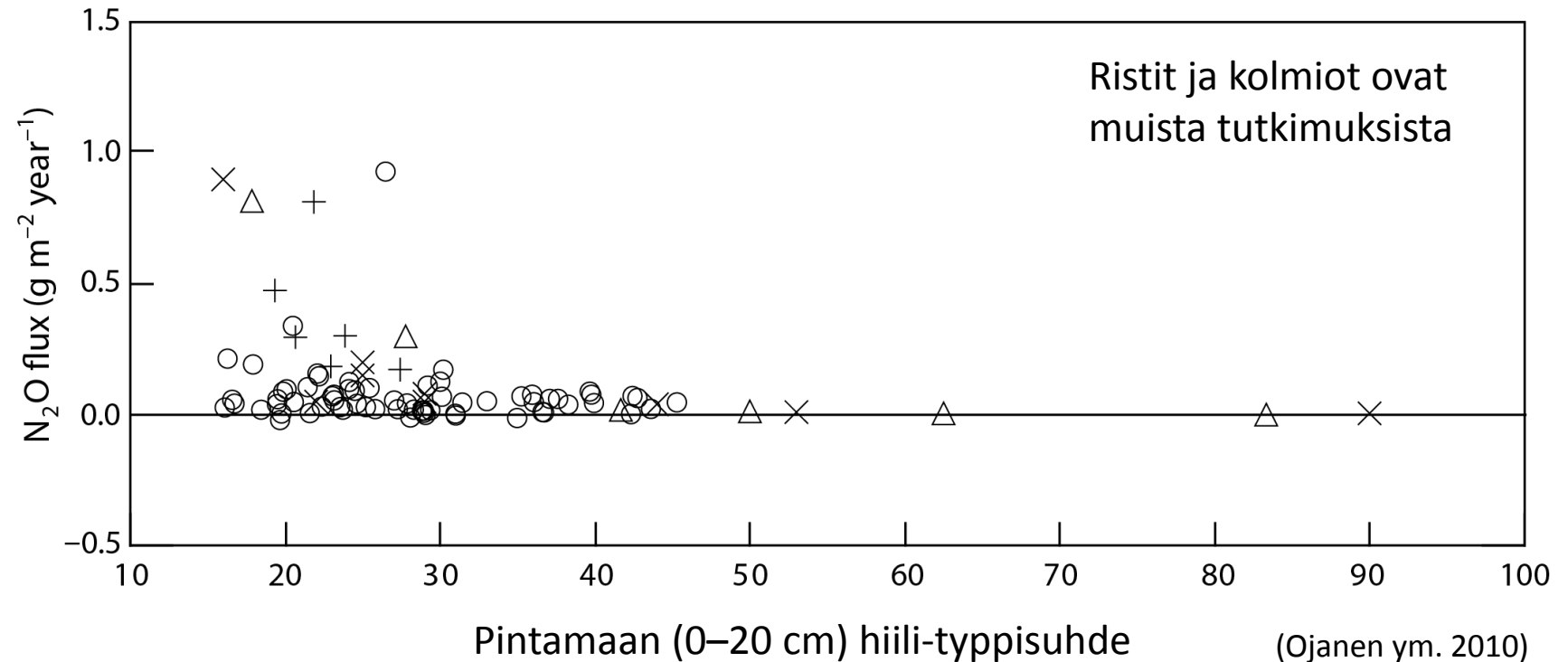
Rhtkg–Mtkg 190±70 g CO₂/m²/vuosi

Ptkg–Vatkg -70±30 g CO₂/m²/vuosi

Luonnontilainen suo (LORCA:n perusteella)

-100... -150 g CO₂/m²/vuosi

Metsäojitettu suo, typpioksiduuli

Päästön keskiarvo ($g\ N_2O/m^2/vuosi$)

Rhtkg	$0,19\pm 0,07$	Ptkg I	$0,03\pm 0,01$
Mtkg I	$0,12\pm 0,04$	Ptkg II	$0,07\pm 0,02$
Mtkg II	$0,17\pm 0,07$	Vatkg	$0,03\pm 0,01$

Luonnontilainen suo

$0-0,004\ g\ N_2O/m^2/vuosi$

Ojitus lisää päästöä, etenkin ravinteikkailla soilla!

Metsäojitetut suot, koko Suomi, koko metsä

Kaikki kaasut CO₂-ekvivalentteina, Tg/vuosi

- maaperän CO₂: **±10** (Ojanen ym. 2014)
- maaperän N₂O: **+1,2±0,2*** (Ojanen ym. 2010 & VMI10)
- maaperän CH₄: **+0,8±0,4*** (Ojanen ym. 2010 & VMI10)
- ojien CH₄: **+0,27±0,04*** (Minkkinen & Ojanen 2013 & VMI10)
- **maaperä yhteensä: +2,3±10**

- **puusto (CO₂): -16,2 Tg** (2012, NIR 2014)

*keskihajonnan minimiarvio (sisältää vain koealojen keskiarvon keskivirheen)

Johtopäätöksiä I

- metsäojitusalueet eivät todennäköisesti ole tällä hetkellä suuri päästölähde
- Ilmaston kannalta huomattavasti parempi vaihtoehto kuin maatalous
- laajamittaisella ennallistamisella tuskin saataisiin aikaan **nopeaa** ilmasto viilentävää vaikutusta, koska todennäköisesti:
  - puustobiomassan CO₂-nielu pienenesi huomattavasti
  - CH₄-päästö kasvaisi (lyhyellä aikavälillä erittäin voimakas ilmaston lämmittäjä)
  - vältetty N₂O-päästö pieni
  - turpeen kertyminen on hidasta

Johtopäätöksiä II

- pitkällä aikavälillä (satoja vuosia)
  - karuilla soilla (Ptkg & Vatk) ilmastollisesti kestävä metsätalous ei ole poissuljettua (ei ylisyviä oja!) **Mikä on näiden tuleva kehitys?**
  - rehevillä soilla (Rthkg & Mtkg)turpeen hajoaminen jatkuu (CO₂- ja N₂O-päästöt) kumoten lopulta puuston CO₂-nielun vaikutuksen
    - päästö jatkuu kunnes turve hävinnyt (kestää muutamista kymmenistä useisiin satoihin vuosiin turvekerroksen paksuudesta riippuen)
    - päätehakkuun aikaan mietinnän paikka
      - ennallistaminen (päästöt vesistöihin?)
      - turpeen nosto (onko teknisiä ja taloudellisia edellytyksiä?)
      - avohakkuu ja uudistaminen (kaasupäästöt + päästöt vesistöihin?)
      - uudistaminen alikasvoksesta tms?

Lähteitä

NIR 2014. GREENHOUSE GAS EMISSIONS IN FINLAND 1990–2012. National Inventory Report under the UNFCCC and the Kyoto Protocol. Tilastokeskus. Saatavissa:

http://www.stat.fi/tup/khkinv/fin_nir_2012_2014_04_15.pdf

Ojanen, P., Minkkinen, K., Alm, J., Penttilä, T. 2010. Soil–atmosphere CO₂, CH₄ and N₂O fluxes in a boreal forestry-drained peatlands. *Forest Ecology and Management* 260: 411–421.

Ojanen, P., Minkkinen, K., Penttilä, T. 2013. The current greenhouse gas impact of forestry-drained boreal peatlands. *Forest Ecology and Management* 289: 201 – 208.

Ojanen, P., Lehtonen, A., Heikkinen, J., Penttilä, T., Minkkinen, K. 2014. Soil CO₂ balance and its uncertainty in forestry-drained peatlands in Finland. *Forest Ecology and Management* 325: 60–73.

Minkkinen, K., Ojanen, P. 2013. Pohjois-Pohjanmaan turvemaiden kasvihuonekaasutaseet. *Metlan työraportteja* 258: 75–111.